



76. SJEZD

CHEMIKŮ

OSTRAVA

26. 8. – 29. 8. 2024

LATE PAPERS

Pořádající organizace
Česká společnost chemická
Česká společnost průmyslové chemie
Český svaz vědeckotechnických společností
Slovenská chemická spoločnosť

REALITA NAKLÁDÁNÍ SE ZDRAVOTNICKÝMI ODPADY

MARTIN ČECH

*Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava,
Hornicko-geologická fakulta; 17. listopadu 2172/15, Ostrava –
Poruba, 708 00
martin.cech@vsb.cz*

Nakládání s odpady se zdravotnických zařízení je a vždy bude poměrně aktuální řešené téma. Jedná se jak o odpady z nemocničních zařízení, tak i o odpady z domovů sociální péče, a to jak o odpady kategorie ostatní, což jsou např. pleny, tak i odpady nebezpečné, jejichž hlavní nebezpečnou vlastností je infekčnost.

Jako hlavní problém se nyní objevuje způsoby odstraňování těchto odpadů. V minulosti bylo standardní, že se skoro veškeré odpady odstraňovaly termickým způsobem. Většina větších nemocnic provozovala menší spalovny s technologií bezroštových pecí, které se provozovaly diskontinuálně. Se zpřísněním emisních limitů (BAT a BREF) postupně docházelo k tomu, že se menší spalovací zdroje musely být uzavřeny, protože jejich vlastníci, nebo provozovatelé nedisponovali potřebnými financemi nutnými k jejich modernizaci. Podstatná byla v tomto případě i ekonomika provozu, protože provoz malé spalovny je vždy dražší než provoz většího zařízení.

Podstatná část vyprodukovaných odpadů se následně přesunula na větší spalovny o kapacitách nad 1000 t/rok, jejichž provoz vycházel z ekonomického hlediska lépe. I provoz těchto spaloven začal být časem pro jejich provozovatele neufinancovatelný a proto byli nuceni zařízení uzavřít. V průběhu této doby zhruba od roku 2014 se začaly v ČR prosazovat pro následné nakládání s infekčním odpadem tzv. autoklávy neboli sterilizátory / dekontaminátory infekčního odpadu. Jde o zařízení, které buď pomocí páry nebo mikrovlnného záření zbaví odpad jeho nebezpečné vlastnosti – infekčnosti. Zpracovaný odpad pak bylo možné uložit na skládku ostatního odpadu.

S platností nového zákona o odpadech 541/2020 Sb. a vyhlášky 273/2021 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady došlo k tomu, že veškeré odpady z nemocnic nebo nemocničních zařízení nesměly být po jejich úpravě ukládány na skládky, což byl krok správným směrem. S příchodem pandemie COVID-19 se však kapacita spaloven a ukázala jako nedostatečná, proto byla na přechodné období vydána už po osmi měsících nová vyhláška č. 78/2022 Sb., která umožnila, že do 31.12.2026 je možné opět tyto odpady po jejich předchozí úpravě ukládat na skládky. Vyhláška nabyla platnosti hned druhý den po jejím vydání což jen potvrzuje akutnost tehdejší situace.

V současné době zbývá do konce platnosti novely vyhlášky necelých dva a půl roku. Za stejnou dobu se ve způsobu řešení nakládání s odpady ze zdravotnictví a zdravotnických zařízení nic nezměnilo. Nepovolila se, ani nezačala stavba žádné spalovny nebezpečného odpadu. Více se

začínají prosazovat dekontaminace odpadu, ale je zde problém s následným nakládáním, a to hlavně z důvodu chemického zatížení tohoto druhu odpadu. Parametry tuhého alternativního paliva patří ze strany jeho odběratelů mezi hodně hlídané. Podaří se situaci vyřešit, nebo opět dojde k posunutí platnosti, tedy novelizaci vyhlášky opět kvůli nedostatečné a podceněné infrastruktuře, k jejímuž zlepšení zatím nenastal žádný krok?